

LBRIS

We know
books

Lucy Maud Montgomery

Apusurile de la Tufişul de argint

Traducere din limba engleză:
Anca Irina Ionescu

editura
Σοφία

Bucureşti

CUPRINS

Primul an	7
Anul al doilea	111
Anul al treilea	193
Anul al patrulea	219
Anul al cincilea	251
Anul al șaselea	265
Anul al șaptelea	277
Anul al optulea	307
Anul al nouălea	329
Anul al zecelea	343
Anul al unsprezecelea	359

PRIMUL AN

1

La ferma Tufișul de Argint erau sute de copaci, mai mari și mai mici, și fiecare dintre ei era un prieten personal al lui Pat. Era o suferință pentru ea când o creangă bătrână și uscată din fundul crângului trebuia tăiată. Nimeni nu reușise niciodată să o convingă pe Pat că nu era o crimă să tai un copac... poate era un omor justificat, deoarece era nevoie de lemn pentru foc și pentru construcții, dar tot omor, oricum...

Și nici un copac nu fusese tăiat în crângul de mesteceni albi din spatele casei. Acesta ar fi fost un sacrilegiu. Din când în când, mai era doborât câte unul de o furtună de toamnă și era apoi jelit de Pat până când se transforma într-un butuc frumos, acoperit cu mușchi și înconjurat de ferigi dese.

Tuturor celor de la Tufișul de Argint le era drag crângul de mesteceni, dar pentru nimeni nu însemna atât de mult ca pentru Pat. Pentru ea, crângul era viu. Nu numai că îi cunoștea pe mesteceni, dar și mestecenii o cunoșteau pe ea: solitarii înconjurați de ferigi și învăluiți în umbre o cunoșteau; vântul o saluta întotdeauna vesel din ramuri. Se jucase printre ei întotdeauna de când își aducea aminte, se plimbase și visase printre ei. Nu-și putea aminti de nici o perioadă în care imaginația să nu-i fi hoinărit printre ei și în care crângul să nu-i fi luat în stăpânire viața. În copilărie, era populat cu spi-

ridușii și omuleții verzi din poveștile lui Judy Plum; iar acum, deși acele credințe dragi și încântătoare se îndepărtaseră de ea, ca niște fantome ce-ți fac semn cu mâna, chemându-te la ele, vechea lor magie continua să bântuie încă tufișurile de argint. Pentru Pat, nu putea fi niciodată un crâng obișnuit de copaci cu coaja albă și scorburi învăluite în ferigi, așa cum era pentru ceilalți oameni. Dar și Pat, potrivit părerii familiei, era oarecum deosebită față de ceilalți oameni. Fusese deosebită pe vremea când era un copil cu ochii mari... deosebită când era o fetiță firavă, brunetă, la pubertate... și cu totul deosebită acum, când împlinise douăzeci de ani și, după părerea lui Judy Plum, ar fi trebuit să aibă pretendenți.

În trecutul lui Pat fusese câte un băiat sau doi, însă Judy îi considerase mai degrabă niște simple experimente. Dar se pare că Pat nu dorea să aibă pretendenți, în pofida aluziilor subtile ale lui Judy. Tot ceea ce dorea cu adevărat, sau părea să-și dorească, era „să se ocupe” de Tufișul de Argint și să aibă grijă de mama ei... care era cam invalidă... și să se asigure că apar foarte puține schimbări în existența lor de aici. Dacă ar fi fost posibil zâna să-i îndeplinească o dorință, ar fi vrut să-și fluture bagheta magică și să facă în așa fel încât totul să rămână la fel cel puțin o sută de ani. Își iubea casa cu pasiune. Îi era profund credincioasă... cu toate neajunsurile și virtuțile sale... deși nu ar fi recunoscut niciodată că are defecte. Fiecare lucrușor legat de ea îi oferea cea mai mare bucurie. Dacă pleca în vizită undeva, îi era dor de ea tot timpul până când făcea cale întoarsă.

– Tufișul de Argint nu este casa ei... este religia ei, spusese o dată ca s-o tachineze unchiul Brian.

Fiecare încăpere însemna ceva... avea un mesaj însemnat pentru ea. Avea înfățișarea pe care o au casele când au fost iubite ani la rând. Era o casă unde nimeni nu părea să se gră-

bească niciodată... o casă din care nu pleca nimeni fără să se simtă într-un anume fel mai bine... o casă în care se râdea mult. Erau atât de multe râsete la Tufișul de Argint, încât pereții păreau îmbibați cu răs. Era o casă în care te simțeai binevenit chiar din momentul în care pășeai în ea. Te lua în primire... te odihnea. Scaunele te invitau să te așezi pe ele, atât era de ospitalieră. Și era plină de pisici frumoase ... grase, pufoase, tolănite pe pervazurile ferestrelor sau pisoiași ca niște ghemulețe mătăsoase, care dormeau pe lespezile calde de gresie în vechiul cimitir din spatele livezii. Oamenii veneau din toată insula ca să ia o pisică de la Tufișul de Argint. Pat nu le-ar fi dat nici în ruptul capului, dar firește, trebuia să facă ceva, căci recolta de pisici era neîntreruptă.

– Azi a fost Tom Baker aici, să ia o pisică, spuse Judy.

– Ce rasă este? întrebă el solemn. Familia Baker nu a avut niciodată prea multă minte. „Oh, oh, nu e nici o rasă”, zic eu, „pisicile noastre sunt niște pisici obișnuite de grădină”, zic. „Dar le oferim o casă bună și le vorbim din vreme în vreme, așa cum le place pisicilor ce se respectă să li se vorbească”, zic eu, „și le mai aruncăm și câte un compliment uneori. Și așa că ele își fac datoria în ce privește pisoiașii și toate celelalte. Nici nu mai știu cum arată un șobolan”, zic eu. Nu prea aveam chef să-i dau pisoiful. Sunt sigură că se va purta frumos cu el, în privința asta nu am nici o îndoială, dar nu-și va aminti niciodată să și stea de vorbă cu el.

– Oricum, pisicile noastre sunt stăpânele noastre, spuse Cuddles¹ alene. Mătușa Edith e de părere că este absurd să le răsfațăm așa. Spune că sunt o mulțime de sărmani creștini care nu o duc așa de bine ca pisicile noastre și consideră că este oribil să le lăsăm să doarmă la picioarele patului.

¹ Nume de alint, derivat de la verbul *cuddle* – „a îmbrățișa, a giugiuli” (*n. trad.*).

LEPIS

We know

– Oh, ia te uită, l-ai enervat pe Domnul Tom, spuse Judy pe un ton de reproș. Pisicile știu întotdeauna ce se vorbește despre ele. Iar Domnul Tom este foarte sensibil.

Cuddles îl privea blând pe Domnul Tom... motanul slab și negru al lui Judy, despre care Sid spunea că era așa de bătrân, încât uitase să și moară... cum păsea indignat printre ferigile de pe alee. Își petrecea după-amiaza de vară împreună cu Pat și Judy în tufișul de argint. Se obișnuiseră să-și facă treburile aici, unde muzica păsărilor picura uneori prin frunzișul tăcut, unde sporovăia o vererită sau vântul murmura descântece printre copaci. Pat se ducea acolo ca să-și scrie scrisorile, iar Cuddles ca să-și facă lecțiile. Mama își aducea adesea și ea lucrul la care tricota sau cosea. Era un loc foarte plăcut pentru lucru... deși Cuddles nu prea lucra când era acolo. Lăsa asta mai mult pe seama lui Pat și Judy. Aceasta din urmă ședea pe un trunchi acoperit de mușchi și scotea sâmburii din cireșe pentru a le conserva, iar Pat făcea perdele noi de culoarea merelor verzi pentru sufragerie. Cuddles, observând că acesta nu era un loc potrivit pentru o doamnă, își dusese mâinile la spate și se rezema pe ele, privind în sus la cerul de culoarea opalului care se întrezărea printre vârfulurile copacilor.

– Arțagosul n-o să ne părăsească, spuse ea. Nu e chiar așa de sensibil.

– Oh, n-o să jignești nici o pisică dacă îi spui că nu are sentimente! spuse Judy, aruncând o privire oarecum disprețuitoare spre motanul mare, gri, care stătea pe buștean lângă Pat și clipea din ochii de culoarea jadului pal, cu o linie neagră subțire în mijloc, privind la un câine cu spatele zvelt, bej auriu, care rodea fericit în spatele bușteanului un os destul de rău mirositor și făcea din când în când o pauză ca să privească adorator și jucăuș la Pat.

Atunci Pat îl mângâia pe cap și îl trăgea de urechile ascuțite, în timp ce Arțagosul părea mai abătut ca niciodată. Arțagosul îl considera întotdeauna pe „câinele McGinty”, cum îl numea Judy, un intrus. Hilary Gordon i-l lăsase lui Pat acum vreo doi ani, când plecase la o facultate din Toronto. La început, McGinty aproape că îi frânsese inima, dar știa că Pat îl va îndrăgi, și în cele din urmă s-a mai înviorat și i-a răspuns Arțagosului pe măsură. Acum între ei se instalase un armistițiu, căci Arțagosul nu uitase ce îi făcuse Pat în ziua când îl zgâriase pe McGinty pe nas. McGinty era întotdeauna prietenos, dar Arțagosul nu înțelegea așa ceva.

– Oh, cu atâtea cireșe de scos sâmburii până diseară aș vrea să avem o fantomă ca cea de la Castelul McDermott din vremurile de demult! spuse Judy, cu un oftat din cale-afară. Aia era o fantomă... o făptură chiar de folos, harnică. Câte treburi grele nu făcea... amesteca budinca, curăța cartofii, lustruia bronzul... nu se dădea în lături de la nimic. Asta până când bătrânul lord a lăsat niște bani pe bufetul din bucătărie pentru ea, zicând că munca trebuie răsplătită. Nu a mai venit niciodată... se simțise jignită. Oh, și Mc Dermott a fost nevoit să angajeze încă o servitoare! Nu știi niciodată cum să te porți când ai de-a face cu o creatură dintr-astea. Asta e sigur și tocmai ăsta e dezavantajul fantomelor. Altele s-ar fi simțit jignite dacă nu li s-ar fi mulțumit. Dar o fantomă ca aceea ne-ar prinde bine și nouă din când în când aici, la Tufișul de Argint, nu-i așa, Cuddles, draga mea?

Din fericire, Judy nu le văzu pe Pat și pe Cuddles cum schimbă zâmbete între ele. Începuseră să se amuze împreună pe seama poveștilor lui Judy, cărora în copilărie le dăduseră crezare. Fuseseră vremuri când atât Pat, cât și Cuddles ar fi crezut cu sinceritate în existența fantomei harnice de la McDermott.

– Judy, dacă asta este o aluzie fină să te ajut la scosul sâmburilor, să știi că n-am auzit-o, spuse Cuddles. Nu pot să sufăr să cos și să fac conserve. Pat este genul casnic... eu nu sunt. Când mă aflu aici, îmi place să stau pe iarbă și să vă ascult cum sporovăiți. Sunt cu rochia albastră pe mine, și suc de cireșe pătează. Și apoi, mă doare stomacul... chiar mă doare... așa, din când în când.

– Dacă o să tot mănânci mere mici și verzi, nu ai decât să rabzi durerile de stomac, spuse Judy pe un ton necruțător, scoțând în evidență relația cauză-efect. Deși pe vremea mea se considera că nu este frumos ca o fată să vorbească despre măruntaiele ei așa fățiș, Cuddles.

– Mă tot numiți Cuddles, spuse Cuddles supărată. V-am rugat pe toți să încetați, dar nu vreți. În afara casei mi se spune Rac... îmi place, dar aici, la Tufișul de Argint, toată lumea îmi spune „Cuddles”. E atât de... atât de copilăresc... acum că am treisprezece ani...

– Așa este, draga mea Cuddles, fu de acord Judy. Dar eu sunt prea bătrână ca să mai învăț nume noi. Pentru mine ai să fi întotdeauna Cuddles. Și ce hărmălaie a fost când a trebuit să-ți găsim un nume! Îți amintești, Pat? Și ce tărăboi ai făcut pentru că m-am dus să culeg un prunc nou în stratul de pătrunjel în noaptea când s-a născut Cuddles? Oh, a fost o noapte teribilă la Tufișul de Argint! Nu credeam că mama ta mai scapă cu viață, Patsy dragă! Și când te gândești că au trecut treisprezece ani de atunci!

– Îmi amintesc cât de mare și roșie era luna în noaptea aceea, când s-a înălțat peste Dealul Cețurilor, spuse Pat visătoare. Oh, Judy, știai că săptămâna trecută trăsnetul a lovit ploplu negru din mijloc, de pe Dealul Cețurilor? L-a doborât și apoi a trebuit răiat. Nici nu știu cum am suportat. Am iubit întotdeauna atât de mult acești trei copaci. Erau acolo de când

mă știi. Stai, McGinty, să nu faci asta! Știi că este foarte ispititor când îi atârână coada așa... așa, foarte bine, Arțăgosule, ridic-o sus! Iar dacă mă gândesc mai bine, Arțăgosule, nu e nevoie să... nu e nevoie să... să-mi mai aduci nici un șoarece lângă pat dimineața, te cred pe cuvânt că l-ai prins chiar tu.

– Și ce mai miorlăie când îi duce în sus, pe scară! spuse Judy. E nefericit dacă nu poate să se laude în fața cuiva!

– Parcă ziceai că nu are sentimente, chicoti Cuddles.

Judy o ignoră și se întoarce spre Pat.

– Facem mâine budincă de cireșe, Patsy?

– Da, așa cred. Oh, mai ții minte cât de mult îi plăcea lui Joe budinca de cireșe?

– Nu am uitat nimic în legătură cu Joe, draga mea Patsy. Nu-i așa că ultima scrisoare de la el era din Shanghai? Și nu cred că chinezii ăia galbeni știu cum să facă budincă de cireșe. Și nici de prune. O să facem una de Crăciun, când vine Joe acasă.

– Mă întreb dacă o să vină, oftă Pat. Nu a mai fost niciodată acasă de Crăciun de când a plecat. A plănuit mereu să vină, dar de fiecare dată s-a întâmplat câte ceva.

– Trixie Binnie spune că Joe și-a făcut un tatuaj pe nas și că de aceea nu vine acasă, zise Cuddles. Spune că l-a văzut căpitanul Dave Binnie anul trecut la Buenos Aires și nu l-a recunoscut, așa de cumplit arăta. Crezi că este vreo fărâcă de adevăr în povestea asta?

– Nu dacă a fost relatată de un membru al familiei Binnie, spuse Judy plină de dispreț. Nu-ți face griji, dragă Cuddles!

– Oh, nu-mi fac! Ba chiar sper să fie așa. Ar fi nostim. Dacă este tatuat am să-l pun să mă tatueze și pe mine când vine acasă.

La asta pur și simplu nu mai era nimic de spus. Judy se întoarce din nou spre Pat.

– Până la Crăciun trebuie să fie căpitan, nu așa a spus? Oh, dar ce bine i-a mers! O să fie cu un an mai tânăr decât unchiul Horace când a primit comanda unui vas. Mă gândesc că era cam pe vremea aceasta în acea vară când a venit acasă și a adus maimuța aia cu el.

– O maimuță?

– Așa cum auzi. Bestia s-a instalat ca la ea acasă. Sărăcuța bunica dumitale era să-și piardă mințile. Și sârmanul Jim Appleby... nu fusese văzut niciodată trează... doar ceva mai puțin beat ca de obicei, asta e tot ce reușea în cele mai bune momente ale lui... a venit la Tufișul de Argint să cumpere niște porci, și maimuța unchiului dumitale Henry se plimba în voie pe gardul de la cocina porcilor. Bunicul dumitale spune că Jim s-a făcut alb la față... numai nasul îi rămăsese roșu... și zice: „Am luat-o razna! Mama spune mereu c-o s-o iau razna și chiar asta s-a întâmplat. Dar nu mai pun nici un strop în gură de acum înainte!” S-a ținut de cuvânt două luni, dar era așa de morocănos și de arțăgos, că familia lui a fost sincer fericită când a uitat de maimuță. Doamna Jim spunea că ar vrea ca Horace Gardiner să-și țină menajeria la el acasă. Dacă vine Jim, o să fie o revedere de toată frumusețea, Patsy.

– Da. Winnie și Frank o să vină și ei și vom fi din nou cu toții împreună. Trebuie să aranjăm totul cât mai curând. Îmi place să fac planuri.

– Mătușa Edith e de părere că nu are rost să faci planuri, pentru că întotdeauna intervine ceva și le dă peste cap, spuse Cuddles posomorâtă.

– Să nu crezi niciodată așa ceva, iubita mea! Și apoi, ce contează că ți le dă peste cap? Ne-am distrat făcând planuri. Să n-o lași pe mătușa Edith să te transforme într-o... o... cum spunea Sidy că se cheamă?

– O pesimistă.

– Oh, da, chiar așa spunea! Oricum, să n-o lași să te influențeze. Chiar dacă Joe nu vine acasă, iubita mea, o să fie aici Winnie și Frank, mătușa ta Hazel, micuțo, iar curcării pe care îi vom mânca la cină se duc la culcare pe gardul din spatele hambarului bisericii chiar în această clipă binecuvântată, și cresc cât se poate de mari și de grași. Și Pat pune deoparte toate rețetele și meniurile din reviste. Oh, oh, vor fi mari pregătiri când mă gândesc, iar drăguța de Edith n-o să mai împrăștie încoace și încolo oftaturile și necazurile ei! Este cam supărată pe viață femeia asta. Patsy, îți mai aduci aminte de vremurile când dansai aici în pielea goală în lumina lunii, iar eu și doamna Edith te-am prins?

– Dansai în pielea goală? Și pe mine nu mă lași nici să merg în pantaloni scurți prin casă, mormăi Cuddles.

– Și mi-au frânt inima când m-au trimis la Conventry, a continuat Pat, ca și când Cuddles nu ar fi spus nimic. Nu și-au dat seama niciodată cât de crud s-au purtat cu mine. Și seara aceea când te-ai întors acasă, Judy, și am simțit mirosul de șuncă prăjită!

– Sigur că da, ce bine o mai duceam pe vremuri, Patsy! Dar sunt la fel de multe lucruri bune și în față, cât și în urmă, eu așa sper. Și poate că... domnișoară Cuddles... poate ar trebui să mă duc după Rachel și s-o chem... dacă nu vrei să scoți sămburii de la cireșe, ai putea să faci niște briose cu afine pentru cină? Patsy vrea să termine de cusut tivul, și lui Sidy îi plac așa de mult...

– Le fac eu, încuviință Cuddles. Mie îmi plac cele cu afine. A, și săptămâna viitoare mă duc la Bay Shore să culeg afine împreună cu Winnie. Spune că pot dormi afară în cort, chiar pe mal. Vreau să dorm o noapte afară și aici, la Tufișul de Argint. Am putea să punem un hamac între doi copaci mari. Ar fi ceva divin. Judy, unchiul Tom a avut vreo aventură romantică în tinerețe?

– Oh, ce obicei ai să sari de la una la alta! a protestat Judy. Fără îndoială că s-a distrat și el cu fetele ca toți ceilalți băieți. Nu știu de ce nu a ajuns niciodată la ceva serios. Dar ce ți-a venit să te gândești la el?

– M-a rugat de trei ori în vara aceasta să expediez o scrisoare în numele lui de la Silverbridge. Spunea că cei de la oficiul poștal din North Glen sunt prea băgăcioși. Era adresată unei doamne.

Pat și Judy schimbară între ele o privire cu înțeles. Judy își stăpâni emoția și vorbi cu o nepăsare prefăcută:

– Ai observat cumva numele doamnei, Cuddles dragă?

– Oh, doamna Nu știu cum, spuse Cuddles cu un căscat. Am uitat numele. Unchiul Tom a roșit așa de tare și avea o privire atât de stânjenită când m-a rugat, că m-am întrebat ce pune la cale.

– Unchiul Tom se apropie acum de șaiszeci de ani, reflectă Judy. Ar cam fi timpul să se gândească serios la o femeie. Dar cu Edith care îl ține din scurt nu poate ajunge prea departe. Sigur că și mie mi s-ar fi părut o nebunie să plece în Klondike când a fost goana după aur... Dar doamna Edith i-a retezat elanul din față, și cred că nu a iertat-o niciodată cu adevărat pentru asta. Am avut cu toții micile noastre visuri care nu s-au împlinit niciodată. Dacă aș putea să dau acum o fugă până la Old Country să văd dacă și castelul McDermott este la fel de măreț cum era cândva! Dar asta nu se va întâmpla niciodată.

– Fiecare muritor are un Carcassonne¹ al său, cită Pat visătoare, amintindu-și o poezie de care îi vorbise cândva Hilary Gordon.

¹ Referire la tema poeziei „Carcassonne” a șansonetistului francez Gustave Nadoud, în care eroul se plânge că va muri și nu va vedea niciodată orașul Carcassonne, simbol al unui vis neîmplinit: „*Je ne verrai pas Carcassonne!*” („Nu voi vedea Carcassonne!”) (*n. trad.*).

Dar Cuddles, întotdeauna cu mai mult simț practic, spusese rece:

– Și de ce nu se poate, Judy? Poți să-ți iei liber două luni în fiecare iarnă, acum sunt destul de mare ca s-o ajut eu pe Pat. Biletul la clasa a doua nu este prea scump și poți să-ți vezi toaleta rudele de acolo și să te simți nemaipomenit de bine.

Judy clipi de parcă ar fi lovit-o ceva.

– Oh, draga mea Cuddles, sună cât se poate de rezonabil dacă o luăm așa. Chiar mă mir că nu m-am gândit niciodată. Dar nu mai sunt la fel de tânără ca altădată... Încep să îmbătrânesc ca să mai umblu aiurea.

– Nu ești deloc bătrână, Judy. Du-te chiar vara viitoare. Nu trebuie decât să te decizi.

– Oh, să te decizi, spune ea! Nu este chiar așa de ușor, draga mea Cuddles... trebuie să mă gândesc serios.

– Nu te mai gândi... du-te pur și simplu, spuse Cuddles, rostogolindu-se pe burtă și trăgându-l pe McGinty de urechi. Dacă te gândești prea mult, n-o să te duci niciodată.

– Când aveam treisprezece ani, eram și eu aproape la fel de înțeleaptă ca tine. De atunci am învățat ce înseamnă nebunia, spuse Judy sarcastică. Nu pot să mă duc în Irlanda ca și când aș da o fugă până la Silverbirdge. Iar prietenii mei de acolo au îmbătrânit și ei... Mă îndoiesc că mă mai recunosc. Probabil că este alt McDermott la castel, este de așteptat, care vorbește o engleză adevărată. Bătrânul lord avea un accent greoi ca o peltea, puteai să-l tai cu cuțitul.

– Este foarte emoționant când mă gândesc că ai trăit la un castel, Judy... și că ai slujit unui lord. Chiar mai emoționant decât faptul că o verișoară de gradul al patrulea a mamei s-a măritat cu un nobil englez. Mă întreb dacă o s-o mai vedem vreodată. Pat, hai să mergem amândouă într-o zi să-i facem o vizită rudei noastre cu titlu nobiliar!